

Osváth Viola (SZTE JGYPK, MTA-SZTE Egészségfejlesztés Kutatócsoport),
Kis Bernadett (SZTE JGYPK, MTA-SZTE Egészségfejlesztés Kutatócsoport) és
Lippai László (SZTE JGYPK, MTA-SZTE Egészségfejlesztés Kutatócsoport):
Lelki egészségfejlesztés a köznevelésben – utópia vagy realitás?

Kulcsszavak: egészségfejlesztés, lelki egészségfejlesztés, mentálhigiéné, közösségépítés

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) 1986 óta hangsúlyozza az egészséget befolyásoló egyéni és társadalmi tényezők tudatos alakításának fontosságát, egészségfejlesztésnek nevezett kezdeményezése révén. A holisztikus egészség inherens része a lelki egészség, és kijelenthető az is, hogy valamennyi egészségfejlesztő tevékenység egyúttal pozitív lelki egészség hozadékkal is jár. A lelki-egészség-betegség kérdésének egyéni és társadalmi jelentősége azonban indokolttá teszi azt is, hogy a lelki egészségfejlesztés gyűjtőfogalmába rendezzük a lelki egészség szempontjából kiemelkedő jelentőségű egészségfejlesztő tevékenységeket. A lelki egészséghez kapcsolódó egészségfejlesztési feladatok megvalósítása is döntően az életmód valamely elemének befolyásolásával történik, az egyéni, családi, kiscsoportos, szervezeti, lokális vagy virtuális közösségi szint lehetőség szerinti bevonásával. A lelki egészségfejlesztő feladatok közé éppúgy sorolhatjuk a mentálisan egészséges állapothoz kapcsolódó kiteljesedés (flourishing) támogatását, mint a sérülékeny mentális állapotból kiutat jelentő életvezetési készségek fejlesztését, illetve a veszélyeztetett állapothoz köthető preventív feladatok ellátását is. Az SZTE JGYPK Alkalmazott Egészségtudományi és Környezeti Nevelés Intézetének szakmai stábjában az elmúlt harminc évben számos pedagógusképzési, alap- és mesterképzési, valamint szakirányú továbbképzési program, hazai és nemzetközi kutatás, valamint gyakorlati projekt keretében gyűjtött egészségfejlesztési és lelki egészségfejlesztési tapasztalatokat. E több évtizedes munka eredményei az intézet mentálhigiéné és közösség- és kapcsolatépítő mesterszakának kidolgozásában és megvalósításában is hasznosultak. Előadásunk keretében felvázoljuk, hogy a mentálhigiéné és közösség- és kapcsolatépítő mesterszak kidolgozását milyen korábbi oktatási, kutatási és módszertani tapasztalatok alapozták meg. Felvázoljuk a mentálhigiéné és közösség- és kapcsolatépítő szakemberek szemléletmódjának főbb konceptuális sarokköveit és azok gyakorlati jelentőségét is. Elemezzük a nálunk képződő szakemberek kompetenciakörét az egyéni, családi, kiscsoportos, szervezeti és lokális közösségi szinteken végzett lelki egészségfejlesztő és mentálhigiéné és tevékenységük során. Fontosnak tartjuk bemutatni azt is, hogy olyan szakemberek képzésére törekszünk, akik a lelki egészségfejlesztést és a mentálhigiéné t a társadalmi élet minden szegmensében képesek képviselni: a közszférában és versenyszférában éppúgy, mint az egyházak, helyi közösségek és a civil szervezetek világában. Végezetül a mentálhigiéné és közösség- és kapcsolatépítő

mesterszakos képzéssel kapcsolatos tapasztalatokat elemezzük, a jelenleg is aktív és a már végzett hallgatóink visszajelzései alapján. Az előadás elkészítését a Magyar Tudományos Akadémia Közoktatás-fejlesztési Kutatási Programja támogatta.